

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN NARSİSİZM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Nurefşan Ekuklu

Özet

Bu araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeylerinin incelenmesidir. Araştırma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde lisans eğitimi görmekte olan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise araştırma grubundan tesadüfi yolla seçilen 700 lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak uygulanan anket formunda Kişisel Bilgi Formu ve Narsistik Kişilik Envanteri yer almaktadır. Elde edilen veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kullanılan ölçeğin Kolmogorov Smirnov testi ile normallik varsayımını karşılamadığı bulunmuştur bu sebeple nonparametrik analiz teknikleri uygulanmıştır. Verilerin analizinde ikili ortalamalar arasındaki farkın anlamlılığı için Mann Whitney U testi, ikiden fazla ortalamalar arasındaki farkın anlamlılığı için Kruskal Wallis testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre erkeklerin narsisizm ölçeği puanlarının kadınlardan yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bireylerin narsisizm düzeyleri kilo durumuna, yemek alışkanlığına, beden algısına, arkadaş sayısına ve özgüvenine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Yüksek kilo düzeyine sahip olan bireylerin orta kilo

düzeğine sahip olanlara göre, orta düzeyde yemek yiyen bireylerin az yemek yiyenlere göre, bedeninden memnun olmayan bireylerin memnun olanlara göre, arkadaş sayısı çok olan bireylerin arkadaş sayısı orta düzeyde olan bireylere göre, özgüveni yüksek olan bireylerin özgüveni düşük olan bireylere göre daha fazla narsisizme sahip oldukları görülmüştür. Bireylerin narsisizm düzeyleri uyku kalitesi ve geçmiş yaşantılarına göre anlamlı farklılık bir göstermemektedir. Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, narsisizmin alt boyutlarından biri olan göz önünde olma arzusunun anne babalarda görülen ihmalkâr tutumla ilişkisi olduğu sonuçlarından hareketle, anne babanın tutumlarının çocuk üzerindeki, narsisizmin boyutlarından olan kırılma ve büyülenme yönündeki etkisini inceleyen araştırmaların artırılmasının fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Bireylerin karakter oluşumu küçük yaşlarda başladığı için ebeveynlerin narsistik kişilik oluşumunu engellemek adına çocuk yetiştirme hususunda ihmalkâr davranıştan uzak, onların düşüncelerini önemseyen, sevgisini hissettiren tutum geliştirmeleri gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Narsisizm, Özgüven, Arkadaş

Giriş

Uzun zamandır insan yaşamı çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılık olarak incelenmektedir.

Narsisizm kavramı Yunan mitolojisinde, su birikintisinden yansıyan, kendi görüntüsüne âşık olan, ömrünü hiç ulaşamayacağı sevgiliyi seyrederek tüketen Narkissus'dan gelmektedir. (Türk Dil Kurumu; 2009). Anlatılan efsanelere göre karşılıksız aşkı olan Echoyla göldeki yansımasına âşık olan Narcissos'a uzanan hikayedir. Narkissos; anlatılan efsanelerden hareketle, ırmağa bakarken kendi yansımasını görür, ona bakmaya çalışırken ırmağa düşerek boğularak ölür. Bu mite yola çıkılarak narsisizm konusu psikoloji kuramcılarının ilgisini çekmiştir. Efsanelerin ortak noktaları; Narkissos'un kendisine ulaşmaya çalışırken ölmesidir. Narsisizm, genellikle kendine karşı aşırı bir sevgi duyan, kendini önemli, görkemli ve otoriter hissedilen bir insanı ifade eden bir terim olarak kullanılır. Amerikan Psikiyatri Derneği, narsisizmi "yaygın bir gösteriş duygusu, beğenilme ihtiyacı ve empati eksikliği" olarak tanımlar. Narsistik tanısı kısmen muğlak ve çoğunlukla klinisyenin hükmü sonucu olmakla birlikte; bir kişi tarafından sergilenen bir dizi bencilce davranışlarla tespit edilir (APA, 2000:717). Narsisizm kelimesi ilk kez 1898 yılında psikanalitik kuramcı Havelock Ellis tarafından psikolojik bir kavramı açıklamak amacıyla kullanılmış ve Ellis narsisizmi özellikle kadınlarda görülen ve cinsel dürtüleri bireyin kendisine hayranlıkla yöneltmesini içeren

duygular olarak açıklamıştır (Rozenblatt, 2002 Akt. Karaaziz&Atak 2013). Narsistlerde empati yoksunluğu, karşısındaki insanın onu övmesi gerektiği düşüncesindedirler. Narcissus mitinden yola çıkılarak kişinin ilgi ve sevgisini sadece kendisine yöneltmesiyle anılan narsisizm, dünyada ve günümüzde yapılan çalışmalar doğrultusunda; hem patolojik hem de normal narsisizm olarak kabul edilmiştir. Normal kişilik özelliği olan narsisizm ve patolojik narsisizm arasında kayda değer bir fark vardır (Kernberg, 2011). Normal kişilik özelliği olan narsisizmde bireyler belli ölçülerde kendilerine aşıktır ve başkalarının bunu anlamasını bekler (Kernberg, 2011). Freud'un 1914'te yayınlanan Narsisizm Üzerine: Bir Giriş başlıklı çalışması ile narsisizm psikanalizde keşfedilerek ayrıntılı olarak tartışılmaya başlanmıştır (Jordan, 2011: 11). Freud bu çalışmasında, narsisizm kavramını özellikle libidinal yatırım ile bağlantılandırmaktadır. Freud narsisizmi birincil ve ikincil narsisizm olmak üzere ikiye ayırır (Anlı, 2010). Birincil narsisizmde bebek kendi egosunu bir sevgi nesnesi olarak kabul edip libidinal enerjisini selfte bulundurur ve objelere yöneltmez. Bu durumu, kusursuz ve güçlü olma duygularıyla birlikte benlik şişmesi izler (Gençtan, 2003). İkincil narsisizmde libido, obje ile olan ilişkilerindeki engellemeler ile yaşanan hayal kırıklığı veya nesnenin kaybedilmesine bağlı olarak nesnelere geri çekilir ve ego narsistik sevgisine geri yönelir (Anlı, 2010; Gençtan, 2003). Birincil narsisizmde; bebek için acıması, susması, üşümesi tek gerçekliktir. Birey kendisini kuvvetli, mühim bir varlık gibi görür. Doğumla birlikte birincil narsizmden, nesnelere keşfedilmesine ve dış dünyanın algılanmasına doğru geçiş olur. Ebeveyninden

ihhtiyaç duyduğu ilgiyi ve sevgiyi alamayan bebek, nesneye yapması gereken libidinal yatırımı kendisine yapar. İkincil narsisizmde ego yaşadığı düş kırıklığıyla birlikte libidinal yatırımı kendisine çevirir. Her insan sevilme, önemsenme, çevresi tarafından kabul görülmek ister. Sağlıklı narsistik doyumun en önemli özelliği, kendi duygularını dolu dolu yaşaması, duygusal hayatını başkasıyla paylaşması, gerçeği düşten ayırması, kendinden şüphe etmeden heves ve gayelerinin peşine düşmesi, kendi içindeki cevheri açığa çıkarmasıdır. (Sayar, 2012: 118).

Narsisizm APA'nın Tanısal ve İstatistiksel Klavuzunun üçüncü baskısında (*DSM-III*) patolojik olarak ilk defa alanyazına girmiştir. 2013 yılında *DSM-V* ile tanı kriterlerini güncellemiştir. *DSM-V* içerisinde bulunan dokuz semptomdan en az beş tanesini taşıyan kişiler için narsist kişilik bozukluğu tanısı kullanılmaktadır (*DSM-V, 2013, s.334*). Bu dokuz özellik ise şu şekildedir;

1. Büyüklenir (Örn.: başarılarını ve yeteneklerini abartır; gösterdiği başarılarda abartılı bir biçimde, üstün biri olarak görülme beklentisi içindedir.

2. Sınırsız başarı, güç, zekâ, güzellik ya da kusursuz sevgi üzerinde kafa yorma.

3. Özel ve eşi benzeri bulunmaz biri olduğuna ve ancak özel ya da üstün kişilerce (ya da kurumlarca) anlaşabileceğine ya da ancak onlarla ilişki kurması gerektiğine inanır.

4. Çok beğenilmek ister.

5. Hak ettiği duygusu içindedir (Özellikle kayırılacak bir tedavi göreceğine ya da her ne istiyorsa yapılacağına ilişkin anlamsız beklentiler içerisinde olma)

6. Kendi çıkarları için kullanır (kendi amaçlarına ulaşmak için başkalarından yararlanır).

7. Eş duyum yapamaz başkalarının duygularını ve gereksinimlerini anlamak istemez.

8. Sıklıkla başkalarını kıskanır ya da başkalarının kendisini kıskandığına inanır.

9. Başkalarına saygısız davranır, kendini beğenmiş davranışlar tutumlar sergiler.

Ekonominin küreselleşmesi ve gittikçe artan yalnızlıkla birlikte insanlardaki iletişim zayıflığı, kalabalıklar içindeki yalnızlık çoğalmaktadır. Kendini diğerlerinden üstün görme, dikkat çekme amacı, sosyalliğin azalmasıyla toplumdaki yalnızlık hissini narsisizme yol açtığı düşünülmektedir. Dostlukların yerini çıkar ilişkilerine bırakması, sevgisizlik, daha çok beğenilme arzusu ve empati eksikliği gibi durumların yaygınlaşması narsisizmin daha detaylı olarak açıklanması ihtiyacını düşündürmektedir. Bu sebeple araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeylerinin incelenmesi olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1.Üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeyleri cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2.Üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeyleri beden algılarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

3.Üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeyleri yemek alışkanlıklarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma üniversite öğrencilerinin narsisizm düzeylerinin incelemeye yönelik betimsel ve ilişkisel tarama modelinde hazırlanmış bir araştırmadır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde lisans eğitimi görmekte olan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise çalışma grubundan tesadüfi yolla seçilen 700 lisans öğrencisi oluşturmaktadır.

Örnekleme ait detaylı bilgiler tabloda belirtilmiştir.

Tablo 1

Üniversite Öğrencilerinin Demografik Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişken		F	%
Cinsiyet	Kadın	415	59,3
	Erkek	285	40,7

Kilo Durumu	Düşük	77	11,0
	Orta	531	75,9
	Yüksek	92	13,1

Uyku Düzeni	Düşük	179	25,6
	Orta	390	55,7
	Yüksek	131	18,7

Yemek Alışkanlığı	Az yiyorum	104	14,9
	Orta yiyorum	439	62,7
	Çok yiyorum	157	22,4

Beden Algısı	Memnun	162	23,1
	Orta düzeyde memnun	364	52,0
	Memnun Deęil	174	24,9

Arkadaş Sayısı	Az	126	18,0
	Orta	279	39,9
	Yüksek	295	42,1

Özgüven Algısı	Düşük	91	13,0
	Orta	384	54,9
	Yüksek	225	32,1

Geçmişle olma	barışık	Az	111	15,9
		Orta	316	45,1
		Yüksek	273	39,0

Verilerin toplanması

Ölçekler uygulanmaya başlanmadan önce öğrencilere çalışmanın amacından ve ilk olarak gönüllülüğün esas alınmasından bahsedilmiştir. Ölçek maddelerine nasıl cevap verecekleri ilgili ölçek açıklamalarında detaylı bir şekilde belirtilmiştir. Uygulama dört hafta sürmüştür ve her bireyin ölçekleri cevaplama süresi yaklaşık 5-10 dakika sürmüştür. Böylece 700 bireyden veri toplanmıştır.

Veri toplama araçları

Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından oluşturulan “Kişisel Bilgi Formu”, Atay (2009) tarafından geliştirilen “Narsistik Kişilik Envanteri” kullanılmıştır.

Narsistik Kişilik Envanteri

Bireylerin narsistik kişilik özelliklerini ölçmek amacıyla Raskin ve Hall (1979) tarafından geliştirilmiştir. Raskin ve Hall (1979), DSM-III'deki narsisizm kıstaslarını temel alarak narsistik özellikleri yansıttığını düşündükleri 220 madde çifti belirlemiştir. İçsel tutarlılık analizleri sonucu bu ifadeleri 54 madde çiftine indirmişlerdir. Bireylerdeki narsistik kişilik özellikleri belirlemek amacıyla yaygın olarak kullanılan ölçek daha sonra, uygulanan faktör analizleri sonucu teşhircilik, üstünlük, otorite, sömürücülük, kendine yeterlilik, hak iddia etme ve kendini beğenme olmak üzere 7 boyuttan oluşan 40 maddelik haline getirilmiştir (Raskin ve Terry, 1988). Ames ve ark. (2006), NKE'nin 16 maddelik form olarak yeniden düzenlemiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan 16'dır. Toplam 5 ayrı araştırma ile NPI-16'nın güvenilirlik ve geçerliliği kanıtlanmıştır. Ölçeğin ortalama iç güvenilirliği 0,67 olarak belirlenmiştir. (Ames, 2006, s.440-449). Ames vd. tarafından geliştirilen ölçek Raskin ve Terry tarafından tespit edilen 7 faktör içerisinde "kendini beğenme" boyutu hariç toplam 6 faktörü içermektedir. (Atay, 2009). NKE-16 için Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .71 olarak hesaplanmıştır

Verilerin Analizi

Verilerin analizine geçmeden önce uygulanan ölçekler puanlanmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmeleri yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Öncelikle ölçeklerin normallik analizi yapılmıştır. Kullanılan ölçeğin Kolmogorov Smirnov testi ile normallik varsayımını karşılamadığı bulunmuştur bu sebeple nonparametrik analiz teknikleri uygulanmıştır. Verilerin analizinde ikili ortalamalar arasındaki farkın anlamlılığı için Mann Whitney U testi, ikiden fazla ortalamalar arasındaki farkın anlamlılığı için Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

Bulgular

Tablo 2

Betimsel İstatistik Sonuçları

	N	\bar{x}	ss
Narsisizm kişilik envanteri toplam puanı	700	5,551	3,376

Tablo 2’de görüldüğü üzere, ölçeğin uygulandığı toplam üniversite öğrencisi sayısı 700’dür. Ölçeğin ortalaması 5,551 standart sapması ise 3,376 olarak bulunmuştur.

Tablo 3

Bireylerin Narsisizm Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Mann Whitney U Testi Sonuçları

Değişken		N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Cinsiyet	Kadın	4	308,29	1279	416	,00
		15	411,97	39,50	19,50	
	Erkek	2		1174		
		85		10,50		

Tablo 3' de görüldüğü üzere, bireylerin narsisizm düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir [$U=41619,50$; $p<.05$]. Sıra ortalamaları dikkate alındığında erkeklerin narsisizm ölçeği puanlarının kadınlardan yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 4

Bireylerin Narsisizm Ölçeği Puanlarının Bazı Değişkenlere Göre Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Değişkenler		N	Sı	ra ort.	sd	χ^2	Anlamlı Fark
Kilo durumu	Düşük (A)	7	3			1	
	Orta (B)	7		99,35		8,84	00
	Yüksek (C)	31	5	32,01	3		*
		2	9	16,33	4		

Uyk	Düşük (A)	1	3	1	1	
u düzeni		79	63,78	,40	49	-
	Orta (B)				6	
		3	3			
	Yüksek (C)	90	42,88			
		1	3			
		31	55,05			

Yem	Az yiyorum	1	3	1	1	
ek	(A)	04	93,24	9,49	00	A-B
alışkanlığı					*	
	Orta	4	3			
	yiyorum (B)	39	24,59			
		1	3			
	Çok	57	94,63			
	yiyorum (C)					

Bed	Memnunum	1	3	2	6	
en algısı	(A)	62	26,15	,71	03	A-C
					*	
	Orta	3	3			
	memnunum (B)	64	46,39			
	Memnun	1	3			
	değilim (C)	74	81,76			
Arka	Az (A)	1	3	2	9	
daş sayısı		26	73,19	,97	00	B-C
	Orta (B)				*	
		2	3			
	Yüksek (C)	79	21,04			
		2	3			
		95	68,67			

Özgüven	Düşük (A)	9	3	1	2	A-B *
	Orta (B)	1	34,34	4,59	00	
	Yüksek (C)	3	3			
		2	4			
		25	05,04			
Geçmişle barışık olma	Az barışığım (A)	3	3	1	3	-
	Orta barışığım (B)	11	83,53	,721	15	
	Çok barışığım (C)	3	3			
		2	3			
		73	49,99			

*p<.05 de anlamlıdır

Tablo 4’de görüldüğü üzere;

Bireylerin narsisizm düzeyleri kilo durumuna göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [$\chi^2=(sd=2, n=700)=18,84; p<.05$]. Gruplar arasındaki farkın hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere post-hoc Scheffe testi sonucunda, orta kilo düzeyine sahip olan bireyler ile yüksek kilo düzeyine sahip olan bireyler arasında yüksek kilo düzeyine sahip olanların lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum yüksek kilo düzeyine sahip olan bireylerin orta kilo düzeyine sahip olanlara göre daha fazla narsisizme sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Bireylerin narsisizm düzeyleri yemek alışkanlığına göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [$\chi^2=(sd=2, n=700)=19,49; p<.05$]. Gruplar arasındaki farkın hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere post-hoc Scheffe testi sonucunda, orta düzeyde yemek yiyen bireyler ile az yemek yiyen bireyler arasında orta düzeyde yemek yiyenlerin lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum orta düzeyde yemek yiyen bireylerin az yemek yiyenlere göre daha fazla narsisizme sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Bireylerin narsisizm düzeyleri beden algısına göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [$\chi^2=(sd=2, n=700)=6,71; p<.05$]. Gruplar arasındaki farkın hangi gruplar arasında

farklılaştığını belirlemek üzere post-hoc Scheffe testi sonucunda, bedeninden memnun olan bireyler ile memnun olmayan bireyler arasında bedeninden memnun olmayanların lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum bedeninden memnun olmayan bireylerin memnun olanlara göre daha fazla narsisizme sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Bireylerin narsisizm düzeyleri arkadaş sayısına göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [$\chi^2=(sd=2, n=700)=9,97; p < .05$]. Gruplar arasındaki farkın hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere post-hoc Scheffe testi sonucunda, arkadaş sayısı yüksek olan bireyler ile arkadaş sayısı orta düzeyde olan bireyler arasında arkadaş sayısı çok olanların lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum arkadaş sayısı yüksek olan bireylerin arkadaş sayısı orta düzeyde olan bireylere göre daha fazla narsisizme sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Bireylerin narsisizm düzeyleri özgüvenine göre anlamlı farklılıklar göstermektedir [$\chi^2=(sd=2, n=700)=24,59; p < .05$]. Gruplar arasındaki farkın hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere post-hoc Scheffe testi sonucunda, özgüveni orta olan bireyler ile özgüveni düşük olan bireyler arasında özgüveni orta olanların lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum özgüveni orta olan bireylerin özgüveni düşük olan bireylere göre daha fazla narsisizme sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Bireylerin narsisizm düzeyleri uyku kalitesi ve geçmiş yaşantılarına göre anlamlı farklılık bir göstermemektedir ($p > .05$).

Tartışma

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizlerden elden edilen bulgular, konuyla ilgili kuramsal çerçeve ve literatürde yer alan diğer çalışmalar ışığında tartışılmıştır. Bu durumda bazı boyutlar arasında pozitif ilişkiler bulunmuştur. Narsisizmin erkeklerde kadınlara oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, DSM-V’te yer alan verilere göre, erkeklerin narsisistik kişilik bozukluğu tanısı alma oranları %50 ile %75 arasındadır (APA, 2013). Morf ve Rhodewalta (2001) göre de sömürücülük, baskınlık, büyüklenmecilik gibi özellikler sosyal açıdan erkekler için daha kabul edilebilir görüldüğünden; kadınlar narsisistik ihtiyaçlarını cinsiyet rollerine uygun olarak daha örtük ve dolaylı şekilde karşılamaktadır. Ayrıca bu yaklaşımlara ek olarak; liderlik, agresyon, rekabetçilik gibi büyüklenmeci narsisistik özelliklerin türün devamlılığı ve biyoloji açısından sağlamış olabileceği avantajlar sebebiyle, erkeklerin bu özellikleri evrimsel süreçte kadınlara kıyasla daha fazla edinmiş olabileceği de öne sürülmüştür (Holtzman ve Strube, 2011). Bu durumda toplumda hakim olan, her konuda son sözü erkeğin söylemesi, kadının korumaya muhtaç zayıf bir varlık olarak erkeğin korumasında düşüncesinin olması, erkeğin baskın olması ve özgür bırakılması gerektiği gibi görüşlerin erkek narsisizmini artırdığı düşünülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, narsisizmin alt boyutlarından biri olan göz önünde olma arzusunun anne babalarda görülen ihmalkâr tutumla ilişkisi olduğu sonuçlarından hareketle, anne babanın tutumlarının çocuk üzerindeki, narsisizmin boyutlarından olan kırılğan ve büyüklenmeci yönündeki etkisini inceleyen araştırmaların artırılmasının fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Bireylerin karakter oluşumu küçük yaşlarda başladığı için ebeveynlerin narsistik kişilik oluşumunu engellemek adına çocuk yetiştirme hususunda ihmalkâr davranıştan uzak, onların düşüncelerini önemseyen, sevgisini hissettiren tutum geliştirmeleri gerekmektedir.

Kaynakça

Amerikan Psikiyatri Birliđi. (2013). DSM-V. Ertuđrul Körođlu ( ev.). İstanbul: HYB

Ames, D. R., Rose, P. ve Anderson, P.C. (2006), The NPI-16 as a Short Measure of Narcissism, *Journal of Research in Personality*, 40, pp. 440-450.

Anlı, İ. (2010). *Psikanalizde narsisizm*. İstanbul: Nobel Tıp Kitapevi.

APA. (2000). *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders Text Revision (DSM-IV-TR) (4. b.)*. Washington, DC: American Psychiatric Association.

Atay, S. (2009). *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(1), 181-196.

Gençtan, E. (2003). *Psikodinamik Psikiyatri ve Normal Dışı Davranışlar*. İstanbul: Metis Yayınları.

Holtzman, N. S., & Strube, M. J. (2011). The intertwined evolution of narcissism and short-term mating: An emerging hypothesis. In W. K. Campbell & J. D. Miller (Eds.), *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder: Theoretical approaches, empirical findings, and treatments* (p. 210–220). John Wiley & Sons Inc.

Jordan, G. (2011). *How service-learning can counter cultural narcissism*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). The University of Maine, Orono.

Kernberg, O. F. (2011). *Aşk ilişkileri*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Morf, C. C. ve Rhodewalt, F. (2001). Unraveling the Paradoxes of Narcissism: A Dynamic Self-Regulatory Processing Model. *Psychological inquiry*, 12(4), 177-196.

Raskin, R. N ve Hall, C. S. (1979). A Narcissistic Personality Inventory. *Psychological Reports*, 45(2), 590.

Personality. *Journal of Personality and Social Psychology Inventory and Further Evidence of Its Construct Validity*, (54), 890-902.

Rozenblatt, S. (2002). Indefence of Self, Therelationship of Self Esteem and Narcissim Toaggressive Behavior Long İsland University, Psychology, Yayınlanmış Doktora Tezi, USA.

Sayar, K. (2012). *Terapi*, İstanbul: Timař.

TDK. (2009). *Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu.